שבועות שתים פרק ראשון שבועות

כפרתן שוה. ונפקא מינה לטומאה שאירעה כין זה לזה: **אלא למאי הלכתא איתקש.** הואיל דלאו לידיעה איתקוש כדתנן במתני' [כ.]: **אינו מכפר בשאר עבירות.** אלא בטומאת מקדש וקדשיו כדדרשינן לעיל [ז:]: **מאי טעמא דרבי יהודה.** דאמר כל האמרים מכפרין על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף מון משל יוה"כ: **לחטאת לה'.** בשל רשם מדש כתיב: **הביאו כפרה.** להפיש דעתה של לנגה: **א"כ.** דלכדר"ש בן לקיש לחוויה הוא דאתא: **ונכפר נמי אשאר עבירות.** כל חטא אלא נודע הבא קרא קמשמע כתיב: **וזה בא בזמן קבוע.** שעיר יוה"כ דאילון: **מה זה אינו מכפר כו'.** הבא איתקש לפנימי: **הא נמי כדתנא דבי רבי ישמעאל.** הואיל וזה בא כו' ויליף להו אי מדרשם מדש אי מדיוס הכפורים: **מרובה כפרתו.** של יוה"כ שהוא מכפר על כל עבירות תאמר ברגלים ואע"ג דכתיב בהו לכפר[ה] אימא לא מכפרי אמידי דעון כרת: התם

אלא אחת בשנה: ולר' ישמעאל דאמר אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף בר קרבן הוא שעיר הנעשה בחוץ אמאי מכפר על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף האי שעירי הרגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין סבר לה כר"מ דאמר [ו]כל השעירים כפרתן שוה על טומאת מקדש וקדשיו אלא למאי הלכתא איתקש חיצון לפנימי מה פנימי אינו מכפר בשאר עבירות אף חיצון אינו מכפר בשאר עבירות: על שאין בה ידיעה בתחלה ולא בסוף שעירי רגלים ושעירי ראשי חדשים מכפרין דברי ר' יהודה: א"ר יהודה אמר שמואל מ"ט דר' יהודה אמר קרא [ז]ושעיר עזים אחד לחטאת לה' חטא שאין מכיר בו אלא ה' יהא שעיר זה מכפר והאי מיבעי ליה לכדר"ל [ח]דאמר ר"ל מה נשתנה שעיר של ר"ח שנאמר בו לה' אמר הקב"ה שעיר זה יהא כפרה [ט]על [י]שמיעטתי את הירח א"כ לימא קרא על ה' מאי לה' לכדאמרן ואימא כוליה להכי הוא דאתא א"כ נימא קרא חטאת ה' מאי לה' שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי' בשאר עבירות תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע וזה בא בזמן קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אף זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אשכחן שעירי ראשי חדשים שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפרך אי מדראש חדש שכן תדיר אי מדיום הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא הא

אלא פעם אחת בשנה. אע"ג דכי מתיידע ליה אחר יוה"כ מכיא חטאת מ"מ כפרה זו של תלויה אינה אלא פעם אחת א"ג לא מיקרי פעמים כשנה אלא כשזמנן קבוע: ולרבי ישמעאל דאמר לא בעי ידיעה בתחלה כו' ופשיטא ליה להש"ס דלא בעי אפי' ידיעת בית רבו לפי המסקנא דמוקי (לעיל דף ה.) מתני' כרבי דלא מסתבר ליה שיסבור שום תנא דידיעת בית רבו שמה ידיעה אלא רבי: **חיצון אמאי מכפר.** וליכא למימר שיתלה על שם בה ויש בה היכא דאתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה דהאי בר קרבן הוא אע"ג דגבי שעיר הפנימי אי לאו קרא דחטאים דומיא דפשעים ה"א דחולה מ"מ הואיל וגלי לך קרא התם דלא מכפר אמידי דבר קרבן סברא הוא דכולהו נמי לא מכפרי והשתא אמי שפיר הא דקאמר לקמן אמילתיה דר"ש משעירי רגלים ע"כ אין מכפריס אלא אאין בה ואין בה ולא מוקמה אים בה ויש בה ואתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה אבל אין נראה לומר דהא דלא קאמר הכא דמכפר אים בה ויש בה ואתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה משום דאילון איתקש לפנימי ובסמוך דקאמר אלא למאי הלכתא איתקש להדדי המ"ל דאיתקש להכי אלא דבלאו הכי משני שפיר דלקמן אמלתיה דר"ש גבי שעירי רגלים לא יתישב כך: **על** שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. ופ"ת ולרבי ישמעאל נפיק וימא דפנימי מכפר אאין בה ואין בה ושעיר החילון אים בה ואין בה דהא אין בה ואין בה אתי לכלל חטאת לרבי ישמעאל וי"ל דמ"מ טפי אתי לכלל חטאת יש בה ואין בה דבר אים בה ידיעה מעיקרו בקל יכול ליזכר מדבר אלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתן שוה אתי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך דהא כר"מ כתיב לה' שאין מכיר בו אלא ה' ופ"ת לרבי ישמעאל למאי איצטריך לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: **סבר** לה בר"ש. לאו דוקא כר"מ דר"מ בעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי בר קרבן הוא: **מאי** טעמא דר' יהודה. ופ"ת מאי קבעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא אאין בה ואין בה דאים בה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחילון מכפרין וי"ל דבעי מאי טעמא דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עבירות אי משום בנין אב דתני דבי ר' ישמעאל הא ליכא למיפרך כדפריך בסמוך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וכיון דמכפר אאין בה ואין בה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ כו' דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו כדאמר בסמוך: **שעיר** זה יהא כפרה עלי. פירש בערוך שעיר זה כפרה לישראל ועלי לקבוע זמן כפרה זו וקבעתי בר"מ להפיש דעתה של ירח: **הואיל** וזה בא בזמן קבוע. פ"ה שעיר חילון וכן נ"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפריך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו ה"ל למיפרך שכן נכנס דמה לפני ולפנים ועוד אדליף מפנימי ליליף משעיר המשתלח דמכפר אשאר עבירות אע"ג דשעיר המשתלח אין קרבן פנימי ומי לאו קרבן גמור הוא דנשרף חוץ למחנה ואית לן למילף טפי משעיר המשתלח דהוי חוץ מחוץ אבל השתא דגמר מחילון ניחא טפי דדמו אהדדי טפי משעיר המשתלח וניחא ומי לאיצטריך לעיל היקישא דחילון מכפר מפנימי דאין ללמוד מפנימי מבנין אב דחוץ מפנים לא יליפינן וא"ת אי מחילון גמר תפשוט מהכא דדבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בבנין אב דחילון נופיה לא ידעינן דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אלא משום דהוקש לפנימי ובעינא היא כפ' אחזהו מקומן (וכתיס דף כ.) וי"ל דהאי לא מסיב בנין אב אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא ומי א"ש דקאמר ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעינן אלא בבנין אב דחילון וחילון מהיקשא דפנים ובקונטרס פירש בסמוך דדבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בהיקש וילפינן שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעינן אלא בבנין אב מיוה"כ וא"א לומר כך דהא בעיא היא בפרק אחזהו מקומן (שם דף מ.) אי דבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בהיקש אי לא יעוד דהכא גרע מדבר הלמד בהיקש דאינו חוזר ומלמד בהיקש כדפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי רחשי חדשים גמרינן משעיר החילון דגמר בהיקש מפנימי[ו]:

אף זה אינו **מכפר** בו'. ואין להקשות וילף מהאי בנין אב דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחילון דהא איתקש חילון לפנימי אלא תהא כפרתו פעמים בשנה ועוד לענין זה איכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרובה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין בה ואין בה: **שעירי** רגלים בנ"ל. הכא אין לפרש מנין אלא מכפרי נמי אשאר עבירות כדבעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן תדיר שכן מרובה כפרתו אדרבה כ"ש דילף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי אשאר עבירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו דאיכא כרת אימא דלא מכפר אלא בשאר עבירות דליכא כרת כיון דאין כפרתו מפורשת ואלא דמי לדר"ח שמפורשת דחטאת שאין מכיר בו משמע כל חטאים שאינם ידועים כדפירש הקונטרס בסמוך ולהכי בעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עבירות ולהכי נמי משיב לה בסמוך גילוי מילתא בעלמא: **שכן** מרובה כפרתו. פ"ה מרובה כפרה של יום והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו דאית בהן כרת דהא היא גופה בעינן למילף וא"ת והיכי בעי למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בבנין אב ומה לריך פירכא דשכן כפרה מרובה וי"ל דאיצטריך האי פירכא דלא נילף מדר"ח דאי פרכת מה לדר"ח שכן תדיר נימא יוה"כ יוכיח אבל השתא דאיכא פירכא ליכא למימר תוכיח וא"ת ונילף במה הלד מתרוייהו וי"ל דאיכא למיפרך שכן מרובה כפרתו דר"ח הואיל ותדיר חשיב קלת מרובה כפרה:

הא

מסורת הש"ס

א) [לעיל כ:], ב) חולין ס:, ג) זבו פוד מטרחות הקנלה ואין לתביא כת מלך פרמה, כל כנרה כת מלך פרמה, ד) [נס"ל: עלין], ה) [במדבר כח], ו) [וע"ע תוספות זבחים ב, ד"ה לא ניכחוב],

תורה אור השלם

1. ושעיר עזים אחד לחטאת לה' על עלת התמיד יעשה ונסכו: במדבר כח טו

מוסף רש"י

כל השעירים. כל שעירי מוספין, כין שעיר הנעשה בחוץ דיום הכפורים, כין של רגלים כין של ראשי חדשים, כפרתן שוה. טלון מכפרים על כל, כין על שאין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה לבסוף, כין על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף, כין על טהור שאכל את הטמא, ונפקא מינה לטומאה שאירעה כין זה לזה, אבל שעיר הנעשה בפנים לא נחלקו עליו שאיני מכפר עם אלו ולא אלו מולין את תלייתו כפים בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף כדאתר בגמ' (לעיל ב.). חטא שאין מכיר בו אלא ה' יהא שעיר זה מכפר. ושאר השעירים למדים ממנו (במדבר כח טו). שנאמר בו לה'. בכולהו רגלים כתיב ושעיר חטאת אחד ולא כתיב בהו לה' (חולין ס:).

אפיקנא דשני השעירים הנעשה בחרץ והנעשה בפנים אינן מכפרים בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו כלבד: **מתני'** על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף כו'. מאי טעמא דכתיב ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. חטא שאין מכיר בו אלא ה'. שעיר זה מכפר. ה) ואחריתי יהא כפרה לפני שמיעטתי את הירח. ואקשי' (ויכפר) שעיר ר"ח אשאר עבירות. ודחינן תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע ושעיר יום הכפורים בא בזמן קבוע. מה שעיר יום הכפורים אין מכפר אלא בטומאת מקדש וקדשיו. אף זה כן.

ו) תוס' ל"ל ותמרגן תו.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com